

NVE

STATKRAFT ENERGI AS
Postboks 200 Lilleaker
0216 OSLO

Vår dato: 06.05.2026
Vår ref.: 202601406-3 Oppgis ved henvendelse
Deres ref.:

Avslag på søknad om endring av krav - fisketrapp i Helveteshylen, Tokke-Vinjereguleringen

NVE viser til mottatt søknad fra Statkraft Energi AS om endring av krav i Tokke-Vinjereguleringen av 14. januar 2026.

Søknaden

NVE har mottatt en søknad fra Statkraft Energi AS (Statkraft) hvor det søkes om endring av et krav som kom inn i konsesjonsvilkårene etter vilkårsrevisjonen for reguleringen i Tokke-Vinje. Reviderte konsesjonsvilkår ble fastsatt i kongelig resolusjon 17. juni 2022. Statkraft viser i søknaden til ny kunnskap og søker etter vassdragsreguleringsloven (vregl.) § 9 om at det tas en ny vurdering av kravet om å bygge en fiskepassasje i Tokkeåi ved Helveteshylen (Helvetesfossen).

Statkraft skriver i søknaden at de har fulgt opp de nye kravene, med unntak av fiskepassasjen i Helveteshylen og oppfølgingen av tiltaksplanen for biotoptiltak. Videre at etter vilkårsrevisjonen har «*eksterne fagmiljøer presentert ny kunnskap om fiskepassasjen i Helveteshylen sin påvirkning på Tokkeåi naturreservat og ørreten i Tokkeåi. (...)*». Gitt den nye kunnskapen om ørretens genetikk og fiskepassasjens påvirkning på Tokkeåi naturreservat, ber Statkraft NVE om å gjøre en ny vurdering av om fiskepassasjen er et riktig tiltak.

Bakgrunn

Med bakgrunn av krav fra Tokke og Vinje kommuner av 20. november 2006 åpnet NVE vilkårsrevisjon for Tokke-Vinjereguleringen den 3. juli 2007 (NVEs sak: 200703195-4). Vilårsrevisjonen ble avsluttet med kgl.res. av 17. juni 2022. I tillegg til oppdaterte standardvilkår var nye krav av hensyn til storørret viktige for å oppnå miljøgevinster i vilkårsrevisjonen, herunder krav om minstevannføring fra Vinjevatn og Byrtevatn samt lokkeflommer fra Vinjevatn.

De nye vilkårene trådte i kraft 17. september 2022.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 22 95 95 95, Internett:

www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

Hjemmelsgrunnlaget

I delegeringsvedtak [FOR-2025-08-29-1756](#) er NVE gitt myndighet etter vassdragsreguleringsloven, blant annet til å gjøre vedtak etter § 9 om å endre betingelsene i en konsesjon etter søknad fra vassdragsanleggets eier.

NVE unnlater høring og kunngjøring av søknaden

Det er vregl. § 12 som setter prosessreglene for behandling av søknader etter loven. Med hjemmel i vregl. § 12 første ledd siste setning unnlater NVE å sende søknaden om endring av konsesjonsvilkår på kunngjøring og høring.

NVE viser i denne forbindelse til den nylig avsluttede og omfattende prosessen med vilkårsrevisjon i reguleringsområdet. Saken har nylig vært grundig belyst og NVE kjenner til partenes synspunkter og berørte allmenne interesser. NVE viser i denne sammenheng til vår innstilling og den kongelige resolusjonen for partenes høringsinnspill og myndighetenes vurdering av dem:

www.nve.no/4740/V

NVE mener at dette er et *særlig tilfelle* og vi har derfor hverken lagt Statkrafts søknad ut på høring eller kunngjort den.

NVEs vurderinger

I vilkårsrevisjonen er det fulgt omfattende prosesskrav, jf. [OEDs retningslinjer for vilkårsrevisjoner](#). Prosessen har vært åpen og inkluderende med flere høringer og befaringer, samt bred medvirkning fra lokale-, regionale- og statlige myndigheter, berørte parter og interesseorganisasjoner.

Vilkårsrevisjonene er en helhetlig gjennomgang av hele reguleringssystemet og dermed vassdragene – og områdene – som berøres av kraftproduksjonen. NVEs innstilling og den kongelige resolusjonen er fattet på et betydelig og solid kunnskapsgrunnlag om reguleringen og reguleringens påvirkning.

Hvorvidt Helvetesfossen har vært et absolutt vandringshinder for storørret i Tokkeåi var et sentralt tema i vilkårsrevisjonen. Gjennom prosessen kom det fram at Statkraft senket hølen nedstrøms fossen med 3,2 meter som følge av byggingen av Lio kraftverk. I fagrapporter ble det vurdert at storørret kunne passere fossen før dette. Det ble også slått fast at det var potensielle gyte- og oppvekstområder for storørreten på oversiden av Helvetesfossen. NVE mente «*en fiskepassasje i Helvetesfossen vil være et viktig bidrag til å sikre en levedyktig storørretbestand*» (NVEs innstilling s. 46), og vi anbefalte departementet om å pålegge Statkraft å bygge fiskepassasjen. I den kongelige resolusjonen drøfter departementet dette i kapittel 7.3. Her står det blant annet (s. 49):

Departementet meiner at fiskepassasje i Helvetesfossen er ein naudsynt føresetnad for at minstevassføring frå Vinjevatn skal ha den tilsikta verknaden og omvendt. Departementet meiner at sjølve utforminga av passasjen må greiast nærmare ut som del av forslag til detaljplan, jf. merknader til vilkår. (...)

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

NVE viser for øvrig til de vurderinger vi gjorde av fordeler og ulemper i vår innstilling av 11. februar 2021.

NVEs konklusjon

NVE mener at kravet om en fiskepassasje i Helveteshylen er en sentral del av helheten som skal gi den miljøgevinsten man ville oppnå med vilkårsrevisjonen av Tokke-Vinjereguleringen. NVE viser til at storørreten i Bandak, Kvitseidvatn og Flåvatn står på listen over storørretlokaliteter med svært stor verdi og som er kandidater for nasjonale storørretvassdrag¹. På bakgrunn av kunnskap om at reguleringen hadde hevet fossen, og at fossen tidligere ikke hadde vært et absolutt vandringshinder for storørret fra Bandak, anbefalte vi i vår innstilling et krav om fiskepassasje. Dette ble vedtatt av regjeringen i kgl.res. av 17. juni 2022.

NVE står fast på argumentene fra vilkårsrevisjonen og finner ikke at det foreligger grunnlag for å omgjøre de reviderte vilkårene for Tokke-Vinjereguleringen. NVE avslår derfor Statkrafts søknad om endring av kravet om fiskepassasje i Helveteshylen.

Det er Statsforvalteren i Vestfold og Telemark som er fagmyndighet både for storørreten i vassdraget og Tokkeåi naturreservat. Det er dermed Statsforvalteren som må vurdere en søknad fra Statkraft, etter verneforskriften, om nytten for storørret veier opp for de ulempene gjennomføringen av anlegget vil ha for naturreservatet, og om det eventuelt kan gis dispensasjon.

Klageadgang

Vedtaket kan påklages, se orientering om rett til å klage på siste side.

Med hilsen

Inga Nordberg

direktør

Carsten Stig Jensen

konsesjonsansvarlig

Mottakerliste:

STATKRAFT ENERGI AS

¹ Gladsø m.fl. (2020): [Forslag til strategi for bevaring og utvikling av bestandene av storørret](#).

Miljødirektoratet M1786-2020.

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

Kopimottakerliste:

MILJØDIREKTORATET

TOKKE KOMMUNE

VINJE KOMMUNE

STATSFORVALTEREN I VESTFOLD OG TELEMAR

TELEMAR FYLKESKOMMUNE

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

Orientering om rett til å klage

Frist for å klage	<p>Fristen for å klage på vedtaket er 3 uker fra den dagen vedtaket kom frem til deg. Hvis vedtaket ikke har kommet frem til deg, starter fristen å løpe fra den dagen du fikk eller burde ha fått kjennskap til vedtaket.</p> <p>Det er tilstrekkelig at du postlegger klagen før fristen løper ut. Klagen kan ikke behandles dersom det har gått mer enn 1 år siden NVE fattet vedtaket</p>
Du kan få begrunnelsen for vedtaket	<p>Hvis du har fått et vedtak uten begrunnelse, kan du be NVE om å få en begrunnelse. Du må be om begrunnelsen før klagefristen løper ut.</p>
Hva skal med i klagen?	<p>Klagen bør være skriftlig. I klagen må du:</p> <ul style="list-style-type: none">• Skrive hvilket vedtak du klager på.• Skrive hvilket resultat du ønsker.• Opplyse om du klager innenfor fristen.• Undertegne klagen. Hvis du bruker en fullmektig, kan fullmektigen undertegne klagen. <p>I tillegg bør du begrunne klagen. Dette betyr at du bør forklare hvorfor du mener vedtaket er feil.</p>
Du kan få se dokumentene i saken	<p>Du har rett til å se dokumentene i saken, med mindre dokumentene er unntatt offentlighet. Du kan henvende deg til NVE for å få innsyn i saken.</p>
Vilkår for å gå til domstolene	<p>Hvis du mener vedtaket er ugyldig, kan du gå til søksmål. Du kan bare gå til søksmål dersom du har klaget på NVEs vedtak, og klagen er avgjort av Energidepartementet (ED) som overordnet forvaltningsorgan.</p> <p>Du kan likevel gå til søksmål dersom det har gått 6 måneder siden du sendte klagen, og det ikke skyldes forsømmelse fra din side at klagen ikke er avgjort.</p>
Sakskostnader	<p>Dersom NVE eller ED endrer vedtaket til din fordel, kan du søke om å få dekket vesentlige og nødvendige kostnader. Du må søke om dette innen 3 uker etter at klagevedtaket kom frem til deg.</p>
Hvem kan klage på vedtaket?	<p>Hvis du er part i saken, kan du klage på vedtaket. Du kan også klage på vedtaket hvis du har rettslig klageinteresse i saken.</p>
Hvor skal du sende klagen?	<p>Du må adressere klagen til ED, men sende den til NVE. NVEs -epostadresse er nve@nve.no.</p> <p>NVE vurderer om vedtaket skal endres. Dersom NVE ikke endrer vedtaket, vil vi sende klagen til ED.</p>
Du kan anmode om utsatt iverksettelse av vedtaket	<p>Du kan anmode om at vedtaket ikke skal iverksettes før klagefristen er ute eller klagen er avgjort.</p> <p>Klage på vedtak om samtykke til ekspropriasjon har utsettende virkning, med mindre det er truffet vedtak om noe annet.</p>

Denne forklaringen er basert på forvaltningslovens regler i §§ 11, 18, 19, 24, 27 b, 28, 29, 31, 32, 36 og 42.